

ΚΕΦ. Γ – Ι – 6.

ΤΟ ΡΩΣΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ

Ίδρυση – εξέλιξη – εκχριστιανισμός.

Δυναστεία των Μακεδόνων (Μακεδονική δυναστεία)

Βασίλειος Α' ο Μακεδών (867-886)

Λέων ΣΤ' ο Σοφός (886-912)

Αλέξανδρος (912-913)

Κωνσταντίνος Ζ' ο Πορφυρογέννητος (913-959)

Ρωμανός Α' Λεκαπηνός (920-944)

Ρωμανός Β' (959-963)

Νικηφόρος Β' Φωκάς (963-969)

Ιωάννης Α' Τσιμισκής (969-976)

Βασίλειος Β' (976-1025)

Κωνσταντίνος Η' (1025-1028)

Ζωή (1028-1050)

Ρωμανός Γ' ο Αργυρός (1028-1034)

Μιχαήλ Δ' ο Παφλαγών (1034-1041)

Μιχαήλ Ε' ο Καλαφάτης (1041-1042)

Κωνσταντίνος Θ' ο Μονομάχος (1042-1055)

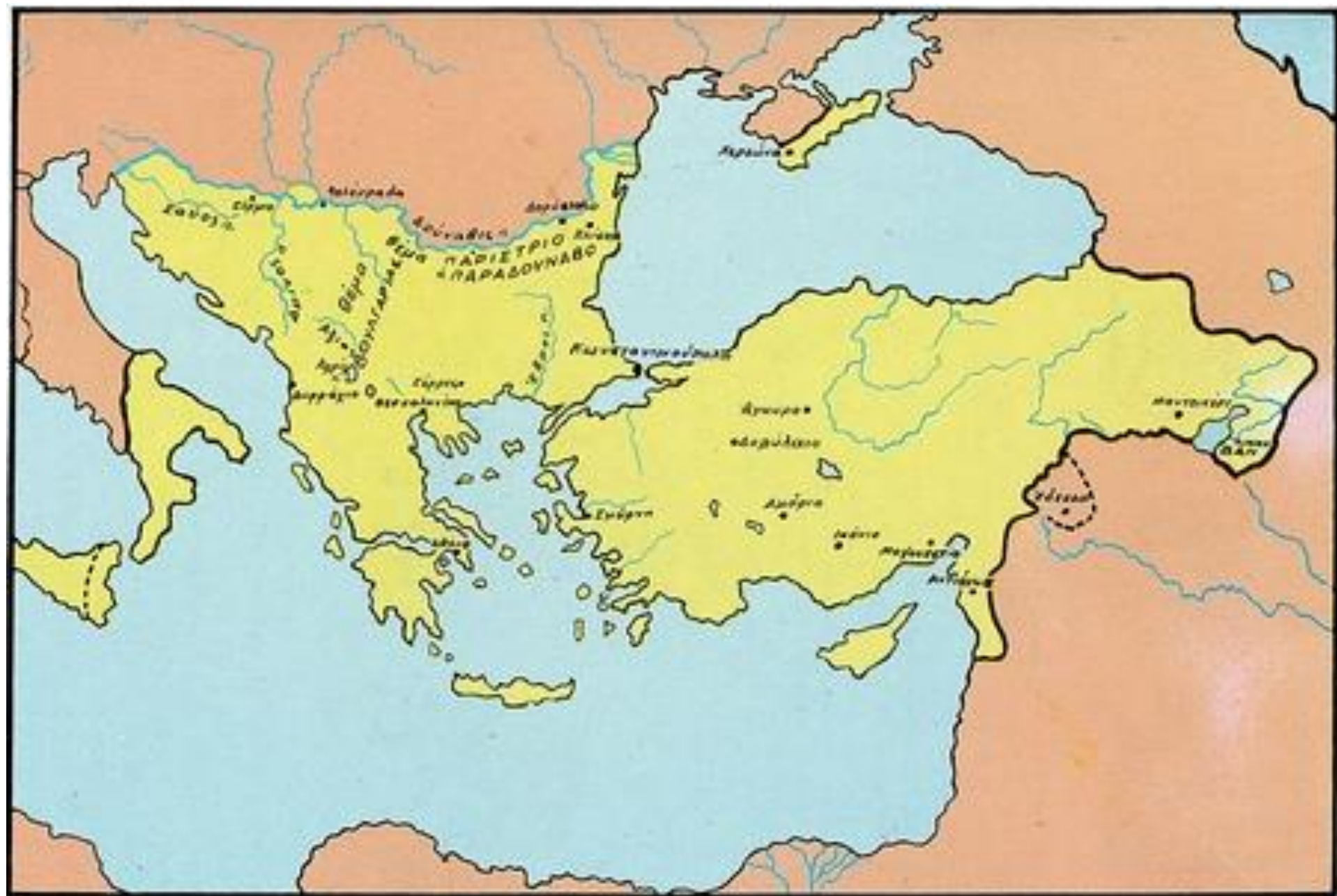
Θεοδώρα (1042 & 1055-1056)

Μιχαήλ ΣΤ' Βρίγγας (Στρατιωτικός) (1056-1057) εκτός δυναστείας

Βασίλειος Β' (976-1025)

Το βυζαντινό κράτος
επί Βασιλείου Β΄

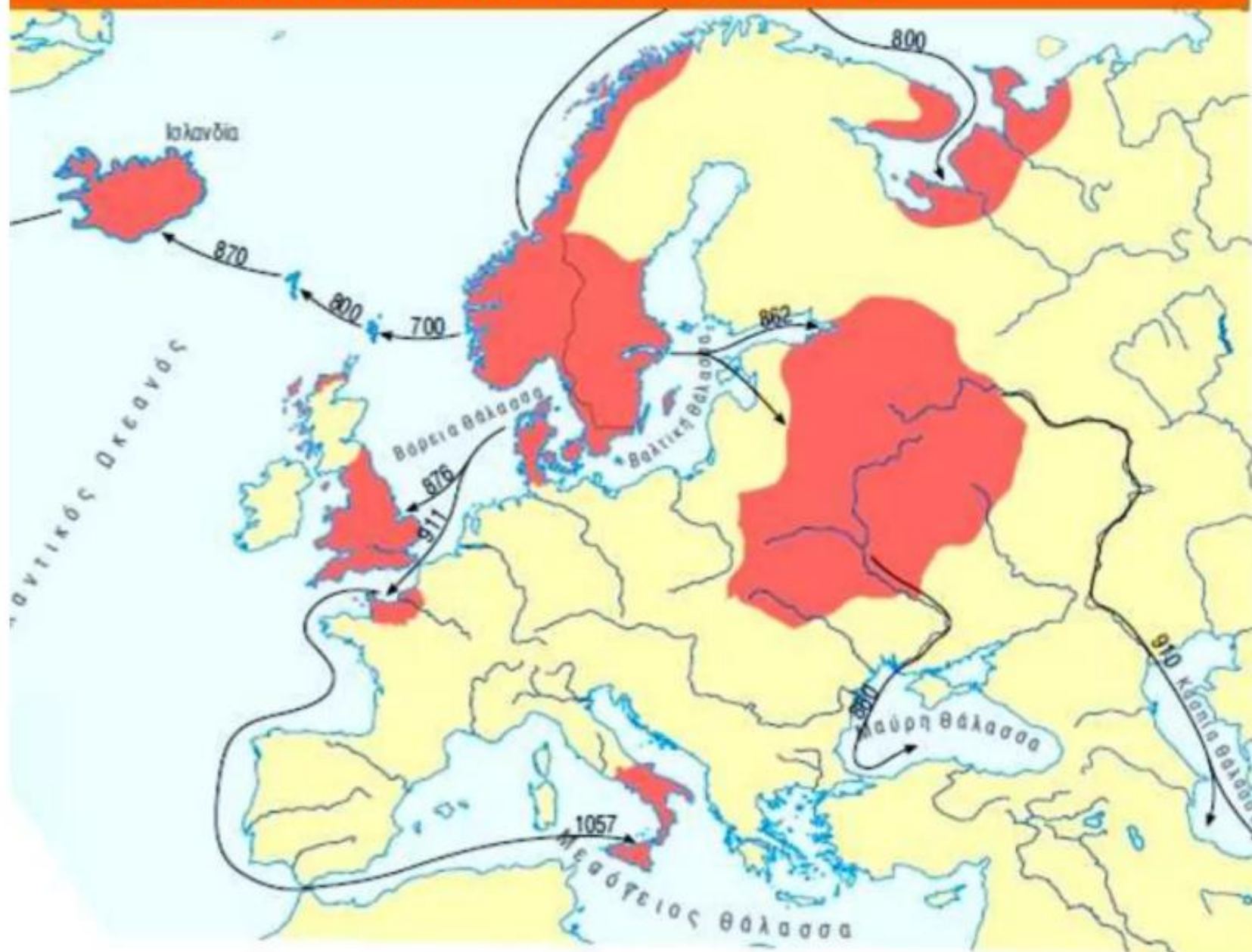

α. Η διαμόρφωση του έθνους των Ρώσων

- Οι **Βάραγγοι**, τους οποίους οι ανατολικοί Σλάβοι ονόμαζαν **Ρως**, ήταν σκανδιναβικά φύλα που εμφανίστηκαν στο ιστορικό προσκήνιο τον **9^ο αι.** Συνδύαζαν εμπορικές με πειρατικές δραστηριότητες και έγιναν γνωστοί στους λαούς της Δύσης με τα ονόματα **Βίκινγκς** και **Νορμανδοί**.
- Οι **Βάραγγοι ή Ρως** αναμείχθηκαν με τους **ανατολικούς Σλάβους** και δημιούργησαν βαθμιαία ένα νέο λαό. Στον λαό αυτό οι ίδιοι έδωσαν το όνομα και την κρατική οργάνωση και οι Σλάβοι τη γλώσσα και τη λαϊκή βάση.

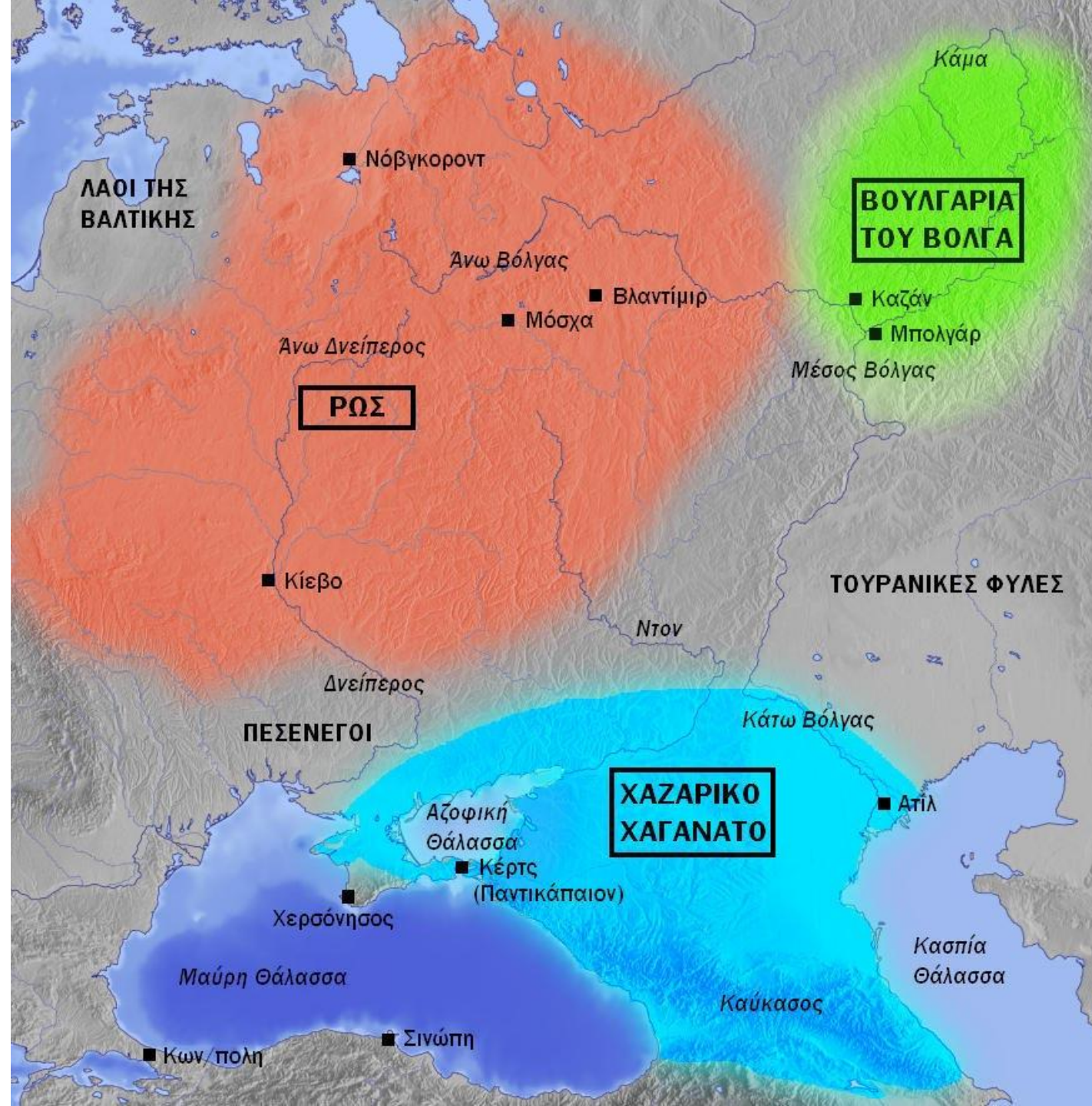
► Από τον 8ο αιώνα οι Βίκινγκς έκαναν επιδρομές ενάντια σε διάφορες περιοχές στη δυτική και στην ανατολική Ευρώπη. Ήταν πολύ ικανοί ναυτικοί και έμποροι. Έκαναν συνήθως εμπόριο με γούνες, χαυλιόδοντες και δούλους στις θάλασσες της βόρειας Ευρώπης, στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία και στις μουσουλμανικές χώρες.

Οι Βίκινγκς στην Ευρώπη και τα ταξίδια τους

Χάρτης που δείχνει τις κοιτίδες των Βαράγγων ή Ρως και των ανατολικών Σλάβων.

Ο **Βόλγας** και ο **Δνείπερος** ήταν οι δύο κύριοι εμπορικοί δρόμοι της ανατολικής Ευρώπης κατά τον Μεσαίωνα.

Χάρτης που δείχνει τις μεγάλες **εμπορικές διαδρομές** των Βαράγγων:

η διαδρομή του εμπορίου του Βόλγα (με κόκκινο χρώμα)

και η εμπορική διαδρομή των Βαράγγων προς στους Έλληνες μέσω των ποταμών Δνείπερου και Δον (σε μωβ).

Άλλες εμπορικές οδοί των 8ου-11ου αιώνων **εμφανίζονται με πορτοκαλί χρώμα.**

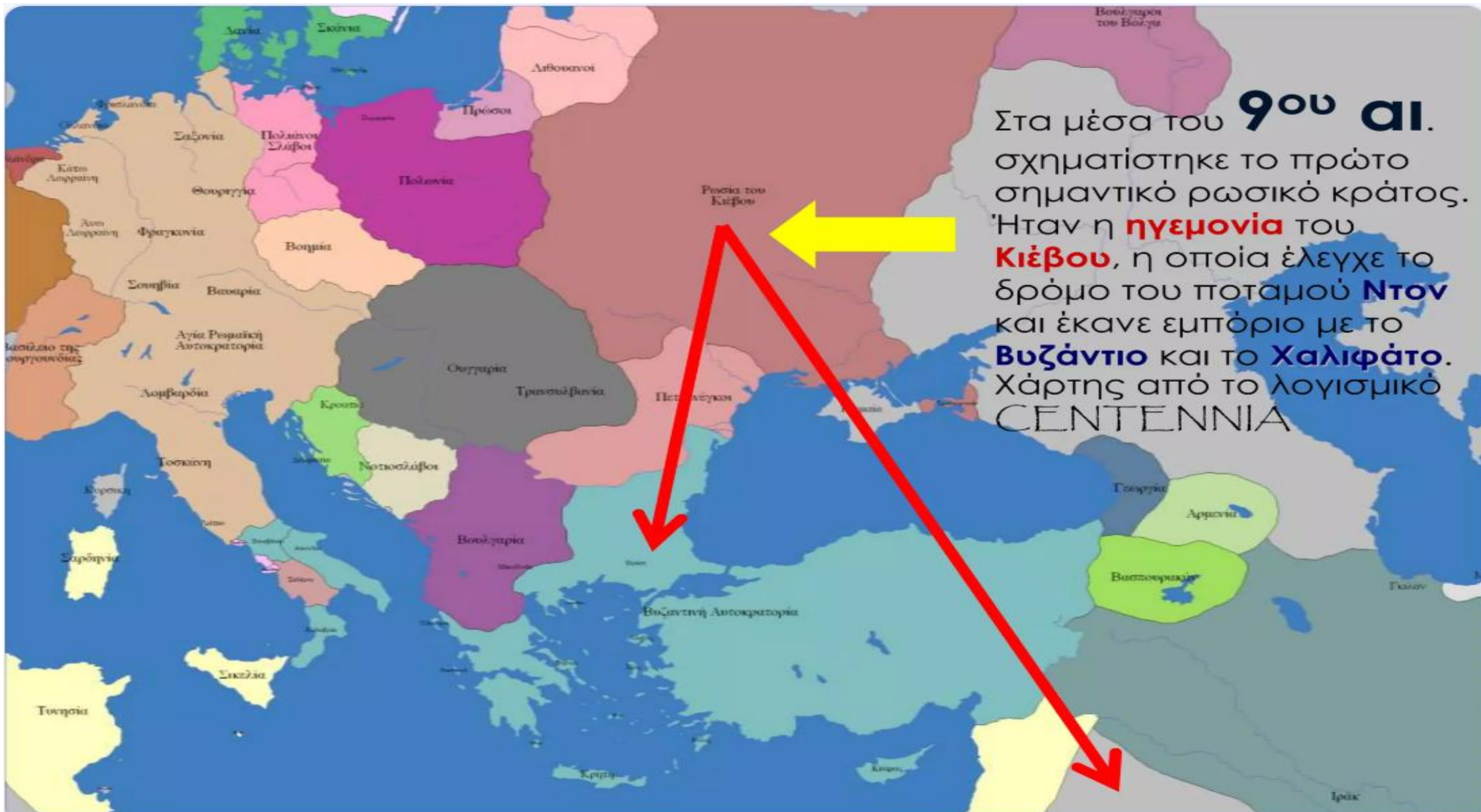
Στον χώρο της σημερινής Ρωσίας αξιοποίησαν για εμπορικές δραστηριότητες **τους υδάτινους δρόμους** και ιδίως τον δρόμο από τους Βαράγγους στους Έλληνες, μέσω του οποίου έφταναν στον *Εύξεινο Πόντο* (Μαύρη Θάλασσα) και τη *Βασιλεύουσα*.

β. Ίδρυση κράτους-Σχέσεις με το Βυζάντιο

Στα μέσα του 9^{ου} αι. σχηματίστηκε το πρώτο σημαντικό ρωσικό κράτος. Ήταν η **ηγεμονία του Κιέβου**, η οποία έλεγχε τον δρόμο του ποταμού Ντον και έκανε εμπόριο με το **Βυζάντιο** και το **Χαλιφάτο**.

Μετά από δύο **αποτυχημένες εκστρατείες** κατά της Κωνσταντινούπολης, οι Ρώσοι στη διάρκεια του 10^{ου} αι. υπέγραψαν δύο σημαντικές **εμπορικές συνθήκες** με το Βυζάντιο (911 και 944). Οι συνθήκες αυτές επέτρεπαν στους Ρώσους να ταξιδεύουν και να εμπορεύονται στην Κωνσταντινούπολη.

Οι έμποροι και οι διπλωμάτες που ταξίδευαν μεταξύ Κιέβου και Βυζαντίου ήταν **φορείς ιδεών και πεποιθήσεων**. Έτσι οι εμπορικές σχέσεις των δύο κρατών προετοίμασαν τον εκχριστιανισμό των Ρώσων που άρχισε στα μέσα και ολοκληρώθηκε στα τέλη του 10ου αι.

Οι Ρως -επί Ιγκόρ- επιτίθενται σκοτώνουν και λεηλατούν τις περιοχές γύρω από την Κωνσταντινούπολη.

Σύμφωνα με τον Ιω. Σκυλίτζη τα θύματα σταυρώνονταν και χρησιμοποιούνταν ως στόχοι.

Μικρογραφίες από τη χρονογραφία του Ιω. Σκυλίτζη.

Η δεύτερη ναυμαχία και η πανωλεθρία του ρωσικού στόλου έξω από την Κωνσταντινούπολη το 941. Μικρογραφία από τη χρονογραφία του Ιω. Σκυλίτζη.

γ. Εκχριστιανισμός Ρώσων

Για να συντρίψει την εξέγερση της μικρασιατικής αριστοκρατίας, ο αυτοκράτορας Βασίλειος Β' ζήτησε τη βοήθεια του Ρώσου ηγεμόνα **Βλαδιμήρου**, υποσχόμενος να του δώσει ως σύζυγο την αδελφή του **Άννα**.

Το επικουρικό στρατιωτικό σώμα που έστειλαν οι Ρώσοι συνέτριψε την ανταρσία των **βυζαντινών γαιοκτημόνων (δυνατών)**, αλλά ο Βασίλειος λησμόνησε(;) την υπόσχεσή του.

Ο Βασίλειος Β' και ο Κων/νος Η' πείθουν την Άννα να παντρευτεί τον Βλαδίμηρο.

Μόνο όταν ο Βλαδίμηρος κατέλαβε τη **Χερσώνα**, ο αυτοκράτορας συναίνεσε στον γάμο, με την πρόσθετη προϋπόθεση ότι ο Βλαδίμηρος θα ασπαζόταν τον Χριστιανισμό.

Η νύφη ταξίδεψε στη Χερσώνα, όπου έγιναν η βάπτιση του Βλαδιμήρου και ο βασιλικός γάμος.

Επακολούθησε η ομαδική βάπτιση των Ρώσων στα νερά του Δνείπερου (989).

Άννα η Πορφυρογέννητη

Ο πίνακας του Ιβάν Έγκινκ παρουσιάζει τον Βλαδίμηρο να ακούει τους Ορθόδοξους ιερείς, ενώ ο παπικός απεσταλμένος στέκεται στην άκρη δυσανεσθημένος

Η βάπτιση του Βλαδίμηρου, πίνακας του Βίκτορ Βασνέτσοβ

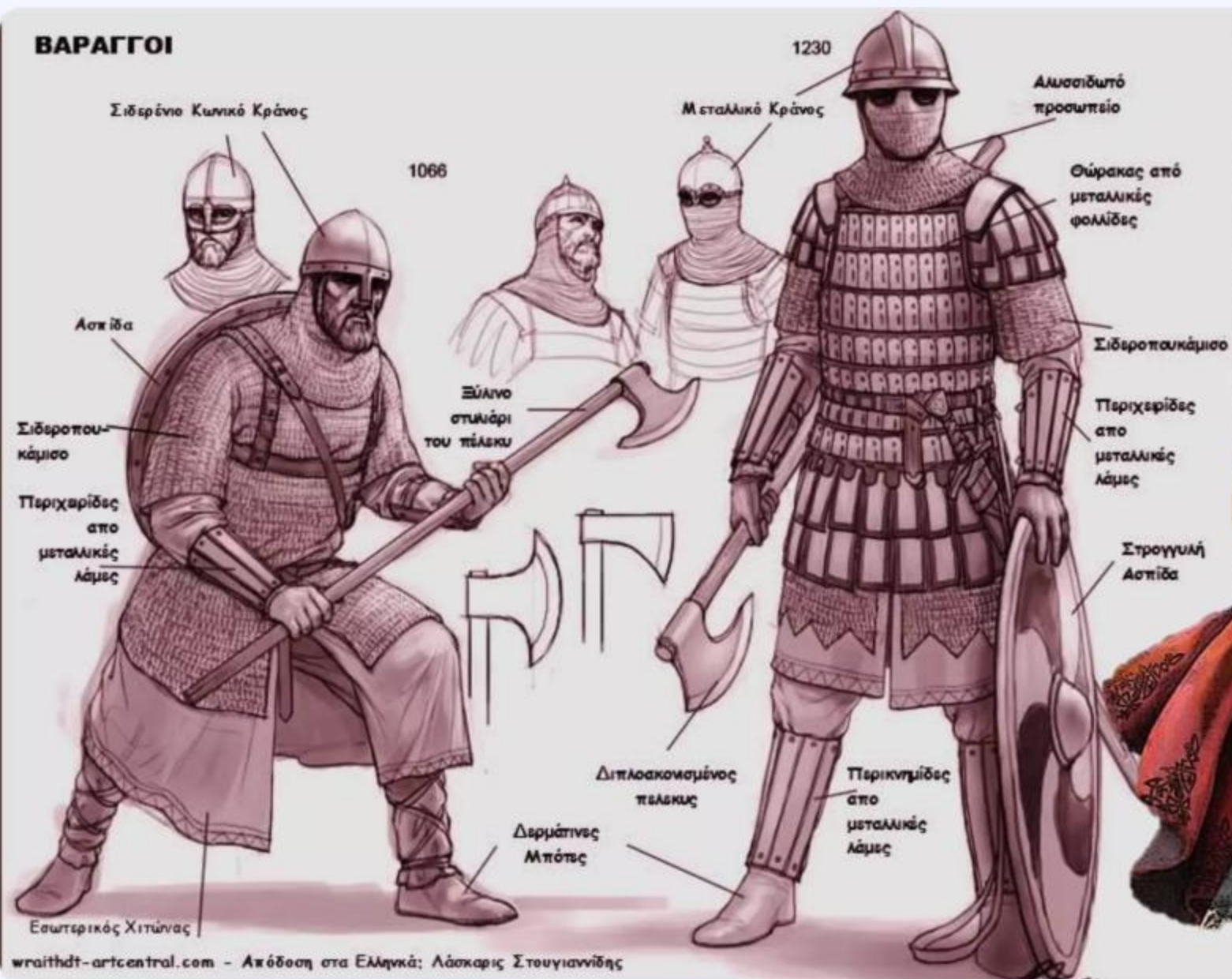
Η βάπτιση των Ρως
στον ποταμό
Δνείπερο,
μικρογραφία από το
χειρόγραφο του
Μανασσή.

■ Αποτελέσματα εκχριστιανισμού Ρώσων:

ΕΠΙΡΡΟΗ	ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	ΕΜΠΟΡΙΟ	ΒΑΡΑΓΓΟΙ
Μια τεράστια έκταση εντάχθηκε στη σφαίρα επιρροής της Ορθοδοξίας και του βυζαντινού πολιτισμού.	Η μεταβολή αυτή επηρέασε καθοριστικά τη νοοτροπία και τον πνευματικό και υλικό πολιτισμό των Ρώσων.	Οι εμπορικές ανταλλαγές με το Βυζάντιο εντατικοποιήθηκαν.	Αυξήθηκε ο αριθμός των βαράγγων και ρώσων μισθοφόρων που υπηρετούσαν στην αυτοκρατορική φρουρά και το βυζαντινό στρατό.

ΒΑΡΑΓΓΟΙ

Η βαραγγική φρουρά

Χρονικό του Σκυλίτζη, Madrid, Biblioteca Nacional